

ONS
LANDENS ERFDEEL

SPECIAAL NUMMER

ATTENHOVEN

TIJDSCHRIFT UITGEGEVEN DOOR

DE **GESCHIED-** EN **HEEMKUNDIGE**
KRING VAN **LANDEN** V Z W

JAARGANG 2
NR 6

1 AUGUSTUS 1979

*Iedere medewerker is verantwoordelijk voor de door hem ingestuurde bijdragen.
Alle rechten voorbehouden : 1 augustus 1979.*

Ten Geleide

Ter gelegenheid van de groots opgezette feesten te Attenhoven in het kader van "Het Jaar van het Kind", willen wij in dit nummer speciaal aandacht besteden aan deze deelgemeente.

Zonder twijfel bezit Attenhoven een zeer interessante geschiedenis. Het dorp werd vroeger herhaaldelijk betwist tussen enerzijds het prinsbisdom Luik en anderzijds het hertogdom Brabant. De eeuwenlange strijd die hieruit voortvloei- de en de gevolgen die deze strijd voor Attenhoven inhield, kunt U vernemen in het artikel "Het Attenhoven van Toen", samenge- steld door Jef Stiers aan de hand van de nota's van de heer Jacobs.

Het spreekt vanzelf dat deze samenstelling "in vogelvlucht" van de geschiedenis van Attenhoven erg kort en onvolledig uitviel. Nochtans dacht de redactie dat dit voor de meeste van onze lezers een eerste kennismaking met deze ma- terie inhield en daarom wilden wij U deze tekst ook niet ont- houden. In onze volgende nummers zullen wij dan ook deze tekst dieper en vollediger uitwerken.

Verder vindt U van de hand van de heer Jos Laporte de volkstelling van het jaar 1800, en van de hand van de heer Massin het "Liber Animarum". Ongetwijfeld zult U aldus in de mogelijkheid zijn enige van Uw voorvaderen op te sporen.

Na enkele kleinere bijdragen sluit het ge- wone kringnieuws dit nummer af. Er rest ons alleen nog alle me- dewerkers te bedanken en U veel leesgenot toe te wensen.

De redactie.

ATTENHOVEN

Het Attenhoven van Toen

Vrij naar Paul Jacobs.

Deze bondige historische schets van Attenhoven werd samengesteld door ons redaktielid Jef Stiers aan de hand van de nota's van de heer Paul JACOBS, die zo vriendelijk was ons de toestemming te geven tot publikatie.

Het spreekt vanzelf dat dit overzicht van de geschiedenis van Attenhoven niet volledig is. In het kader van een bijdrage aan dit tijdschrift is het ook onmogelijk hier volledigheid na te willen streven. De redactie was van mening dat het vooral voor de inwoners van onze deelgemeente Attenhoven, zeer interessant zou zijn, wanneer zij hier in dit tijdschrift een eerste kennismaking met de geschiedenis van hun geboortedorp zouden vinden.

Wie meer gedetailleerde gegevens wenst, verwijzen we naar de auteur, Paul Jacobs en zijn werk "Het Attenhoven van Toen", van september 1976.

De redactie.

Als we de oorsprong en de betekenis van de naam "ATTENHOVEN" willen achterhalen, moeten wij het woord in twee splitsen: "ATTEN" en "HOVEN".

Het gedeelte "Atten" kan men op drie verschillende manieren verklaren doch voor het toevoegsel "Hoven" vonden wij slechts één uitleg. Het had eertijds een feodale betekenis in de zin van : "een stuk landbouwgrond dat men in één dag, met een ploeg, met twee ossen bespannen, kon omploegen". Onderverstaan werd dat zo een lap grond volstond om in het onderhoud van een lijfeigenfamilie te voorzien; in bepaalde streken spreekt men nu nog van een "dagwant".

In de eerste plaats doet ons het gedeelte "Atten" denken aan het angelsaksisch "ata", het scandinavisch "aeti", het iers "etha" en het grieks "ador". Als men weet dat al deze vreemde woorden niets minder betekenen dan "graan", dan kent men ook de betekenis van Attenhoven : LANDBOUWGROND DIE GESCHIKT IS OM GRAAN OP TE VERBOUWEN. De aard van de grond zou deze betekenis wettigen.

De oorsprong van het gedeelte "Atten" kan ook gezocht worden bij de vorm "Atuat" uit het woord "Atuatuca" (oude benaming van de stad Tongeren) of "Atuatuca". Dit betekent een garnizoen of legereenheid in het Belgisch gedeelte van het toenmalig Gallië. Deze legereenheden fungeerden als achterhoede en maakten deel uit van de Kimbers en Teutonen, die in ons land achterbleven. De te Neerlanden destijds blootgelegde militaire nederzetting kan deze uitleg verrechtvaardigen.

Een derde betekenis van het gedeelte "Atten" kan gezocht worden in de uit de 13e eeuw stammende woordjes "athas", "atten" en "ayten", welke duiden op terreinen, die een speciale eigenschap hadden of op een speciale manier moesten ontgonnen worden. Dit gebeurde meestal in het voordeel van de landheer of de edelman. Men zou dan geneigd zijn om te veronderstellen dat de naam "Attenhoven" de betekenis zou hebben van : "LANDBOUWGROND. EIGENDOM VAN EEN LANDJONKER OF EDELMAN". De te Attenhoven gevonden resten van Romeinse villa's steunen deze veronderstelling.

Waarschijnlijk is deze laatste versie ook de juiste, want de oudste kronijken spreken over "Ottuncurt" (1206), "Ottencurth" (1243) en "Ottoncourt" (1341 en 1363). Dit zou dan geweest zijn naar de naam van een grootgrondbezitter -Otten- die langs de oever van de Molenbeek en niet zo ver van de ruïnes van de Romeinse villa een kasteel zou gebouwd hebben. Het is nochtans niet uitgesloten dat hiervoor genoemde benamingen niets anders zijn dan een verfransing die de Waalse schrijvers aan de naam Attenhoven gegeven hebben.

De naam "ATTENHOVEN" ook "ATTENHOVE" vindt men bestendig terug vanaf 1312.

Zoals algemeen geweten was ons gewest, twintig eeuwen geleden, bezet door de Romeinen. Vermoedelijk werd het voordien doorkruist door Keltische volksstammen, doch of er vaste verblijfplaatsen bestaan hebben is door geen enkele aanduiding te staven.

Met de aanleg van de heirbaan door de bezetter, werd ons gewest vrij spoedig ontdekt en bekend als rijke kultuurgrond. Deze was zo waardevol dat er zich een kolonie Gallo-Romeinen kwam vestigen. Zij bouwden een weelderige villa vlak bij de vruchtbaarste gronden, op de plaats "de Heyde" genaamd, op het einde van de nu nog bestaande Heisteeg. Opgravingen leerden ons dat de vernoemde villa uit drie delen bestond, zij werden door hovingen en groentetuinen gescheiden. Deze opgravingen werden in 1884 gedaan door het Luiks archeologisch instituut in samenwerking met de Landense Oudheidkundige Kring.

Het eerste deel en tevens het voornaamste was het "ATRIUM" of hoofdgebouw. Het was rechthoekig van vorm (18 m bij 27 m) en was N.W. gelegen. In het midden van de voorgevel was de voorname ingang. Deze was naar het Z.O. gericht. Hij gaf toegang tot een uitgestrekte koer die van een flinke afsluiting was voorzien. In het midden bevond zich het "IMPLUVIUM", dit was een soort vergaarbak waarin het regenwater opgevangen werd. Waarschijnlijk was er ook een overdekte gaanderij.

Het tweede gedeelte van de villa lag op ongeveer 45 m van het hoofdgebouw. Hier bevond zich de verwarmingsinstallatie en de badinrichting. Deze laatste bestreek drie vertrekken : een vierkante plaats met in het midden een haard van 2,60 m in het vierkant. Deze plaats was waarschijnlijk het "SUDATORIUM" of zweetkamer (thans saunabad). Verder een plaats van 6,60 m / 2 m en een kleine ruimte van 1,25 m bij 1 m, dat waarschijnlijk dienst deed als badkuip.

Ten slotte, op een afstand van 60 m van het vernoemd gebouw, bevonden zich de stallingen, de kelder en de bergruimten.

Uit de nabeschouwingen van de opzoekingen moet men othouden dat :

-1, het hele kompleks getuigde van een zeer hoge standing en beschavingsniveau. Het kon vergeleken worden met de villa's van

welstellenden uit Napels en Rome.

- 2, de bewoners moeten tot de rijksten uit de verre omgeving behoord hebben.
- 3, de villa werd vermoedelijk tijdens de invallen der Germanen, tussen 268 en 275, door het vuur verwoest. Sporen van brand werden bij het onderzoek vastgesteld.

In de omgeving van de villa bevonden zich :

- 1, een "tumulus" of grafheuvel. Deze plaats is in de volksmond bewaard gebleven onder de benaming "bij de tombe". Hij zou gelegen hebben bij de grensscheiding met Halle-Booienhoven.
- 2, het "SPICARIUM". Dit betekent voorraadschuur of graanzolder. Sommigen menen dat het iets te maken heeft met 'uitkijktoren' doch dit is niet het geval.

De uitbreiding van het Romeinse wegennet in de tweede eeuw krijgt als gevolg dat in Limburg, Wallonië en Zuid-Brabant talloze luxueuze villa's gebouwd werden. Het waren in feite niets meer dan grote boerderijen waarvan de geromaniseerde bewoners, met slaven en ondergeschikten, het land volgens Romeinse methoden bewerkten. Gelegen op korte afstand van deze wegen, behoorde het grondgebied van Attenhoven toen reeds tot de eerste ontginningszones van de westerse beschaving.

Godsdienstig gezien, werden de lokale goden vermengd met de Romeinse en de eerste pogingen van missionering gingen met de volksverhuizingen verloren. Het Christendom vond slechts ernstige ingang in onze streek gedurende de 4e eeuw. In 343 vindt men een eerste vermelding van het bisdom Tongeren onder leiding van Servatius en het is aanvaardbaar dat onze gemeente onder dit bekeringsgebied gelegen was.

Voor de Nederlanden is de eerste helft van de Middeleeuwen (406-754) uiterst schaars aan geschreven bronnen, dus ook wat Attenhoven betreft. Archeologische vondsten zijn hier dan ook uiterst belangrijk.

Onze streken waren tijdens de volksverhuizingen zeer dun bevolkt. Zij werden later aangevuld met Germaans sprekende volksstammen. De gebieden Luik, Limburg en Brabant, die een dichte Romeinse bevolking kenden, worden de kerngebieden van de

latere Frankische bevolking. Hieruit, alsmede uit de Frankische archeologische vondsten te Panbrugge blijkt dat de Attenhovenaren tot die bevolkingsgroepen behoorden of ermee vermengd werden.

Tijdens de Frankische overheersing gaven de inwoners er de voorkeur aan zich langs de boorden van een waterloop te vestigen (de huidige Molenbeek, die naar alle waarschijnlijkheid bevaarbaar was). Daar werd ook een christelijke tempel gebouwd als voorloper van de latere, waarover later meer.

Even ten Zuiden van de Romeinse ruïnes vestigde zich een grootgrondbezitter, met name OTTEN. Deze zou zijn naam blijvend aan de gemeente nalaten. Over zijn herkomst vermeldt de geschiedenis niets. We kunnen nochtans met zekerheid aannemen dat de hutbewoners die zich rond zijn nederzetting vestigden, de nodige arbeidskracht leverden voor zijn landbouwontginning.

Onder de Merovingische koning Chloarius II (613-629) ontstaat een onafhankelijke drang onder de lokale aristocratie waarvan Pepijn I van Landen de voornaamste is. Hij wordt tot hofmeier aangesteld en Attenhoven behoorde tot zijn bezittingen.

Na de dood van Pepijn, in 640, werd Attenhoven onder zijn afstammelingen verdeeld. Het vruchtbaarste gedeelte van het dorp werd later het voorwerp van een schenking aan het Kapittel van de Kathedraal van Luik. Het meest onvruchtbare deel, beginnende aan de molen, bleef in het bezit van de leenheer.

Attenhoven bezat nu de niet benijdenswaardige eer de grensscheiding te vormen tussen twee buurstaten : aan de ene zijde het Prinsbisdom Luik en aan de andere zijde het Hertogdom van Lotharingen, nadien het Graafschap Leuven en nog later het Hertogdom Brabant.

Door deze schikking, die eeuwen zal duren, gaat de Attenhovense bevolking een zeer dramatische en bewogen geschiedenis in. De moord te Luik, in het jaar 700, op Lambertus, bisschop van Maastricht en de overplaatsing van de bisschopszetel van Maastricht naar Luik door zijn opvolger Hubertus, zijn meer dan waarschijnlijk de oorzaak van de voortdurende twisten tussen de beide staten. Zoals we verder zullen zien is het wel en het wee van onze voorouders strak verbonden geweest met de politieke evenementen van en in het Prinsbisdom Luik dat zal standhouden

tot in de 18e eeuw.

Het begin van de tweede helft der Middeleeuwen blijft voor onze streek nog vrij duister en schaars aan gegevens voor het nageslacht; het is nochtans in deze periode dat de staatsstructuren zich ontwikkelden. Met deze structuren zullen de Attenhovenaren eeuwenlang gekonfronteerd worden.

Na de dood van keizer Lotharius (855) wordt zijn rijk overeenkomstig het Verdelingsverdrag van Verdun, in drie verdeeld. De Nederlanden, waaronder Attenhoven, maken deel uit van het middenrijk met als keizer Lotharius II. Deze sterft kinderloos in 869. Hierdoor valt ons dorp onder het beheer van de Franken. Het is onder dit bestuur dat onze streek door de Noormannen werd verwoest. Het is dan ook in die periode dat de meeste monumenten en kunstschaten zijn verloren gegaan. Het is bovendien een verwarde tijd en onderlinge twisten ontbrandden. Tot 918 kent men de "Strijd der kleine gewesten". Om hun machtspositie te handhaven stichten de Oost-Frankische keizers de Rijkskerken, waaronder Luik. Naast het ambt van bisschop werden deze heren ook tot prins gekroond (voor zover zij dit nog niet waren) en funktioneerden als regeerders en krijgshoofden.

In 972 werd de Zwaab Notker I, door de hulp van Otto II benoemd tot bisschop van Luik. Als hardste en trouwste onder de Ottoonse Rijksbischoppen behoudt hij het Rijksgezag. Zijn eigen wereldlijke macht stijgt en hij is de grote stuwkracht voor wetenschap en cultuur. Hij mag aangezien worden als zijnde de grondlegger van het Prinsbisdom Luik waarvan Attenhoven, op dat ogenblik, voor een gedeelte, eigendom was. Het andere gedeelte behoorde bij de Graven van Leuven waaruit, in 1106, de Hertogen van Brabant voortsporen. Daar de Prinsbisschop van Luik en de Hertog van Brabant geen eensgezinde politiek voerden, waren er vaak grensgeschillen. Onder bisschop Wazo van Luik (1042-1048) ontstaat een grote ideeënstrijd. Kerk en Staat - Keizer en Paus en de graven van Leuven hebben bestendig strijd te voeren tegen hun onderhorigen. De Attenhovense bevolking ondergaat aldus, rechtstreeks of onrechtstreeks, elk politiek feit dat zich in beide staten afspeelt. Uit deze eeuwenlange evenementen zal bij

9

onze voorouders de sluwe ervaring groeien om alle situaties zo uit te buiten dat ze er steeds buiten stonden in nare omstandigheden en er steeds bij waren wanneer er mogelijk profijt te oogsten was.

In die periode had de familie de Jauche de voogdij over de kerkelijke goederen van Attenhoven. De eerst gekende is René. Hij komt voor in het Kapittel van de kathedraal van Luik in 1116 met betrekking tot zijn voogdijschap over Landen, Nordrange en Hallet. Zijn nakomelingen beheerden Attenhoven gedurende de 13e en 14e eeuw.

Betreffende de kerkelijke goederen staat in de geschriften van 1628 vermeld dat Paus Innocentius II in 1143 en Paus Clemens in 1188 in totaal 245 bunders van de bezittingen van Attenhoven aan de kerk van Luik schonken.

De interne en externe moeilijkheden van Luik en Brabant gaan onverpoost verder in de 13e eeuw. De Hertogen van Brabant, op het toppunt van hun macht, willen hun gebied uitbreiden naar het Oosten en Luik maakt bijgevolg een harde periode door tot in 1213 hertog Hendrik I van Brabant te Steppen (dit is aan de huidige Stepsberg) door bisschop Hugo van Pierrepont van Luik verslagen werd.

We zijn nog steeds in het tijdvak der "Gemeenten" en deze roeren zich voortdurend. De Attenhovenaren kijken op naar Brabant waar, in 1249, een verbond werd gesloten tussen de Adel (hertog en patriciërs) en de Gilden (neringdoeners en volk), om deze laatsten in bedwang te houden.

In 1245 bewoonde Gérard de Jauche het domein en beheerde het gedeelte van Attenhoven, dat aan Luik behoorde, als vazal van de Hesbaye, die zelf vazal was van het Prinsbisdom.

Het gedeelte van Attenhoven, toebehorende aan de Hertog van Brabant, waren de terreinen die zich uitstrekten in de richting van Neerlanden en Rumsdorp. Hier was een ridderfamilie gevestigd, gekend onder de naam van Jonkheer d'Attenhoven. Deze heer was familie en vazal van de Hertog van Brabant. Zijn verblijfplaats staat in de archieven van de kerk van Luik beschreven als de "Castél". Deze naam herinnert aan de Romeinse neder-

zetting en het is naast de ruïnes van deze laatste, doch op hetzelfde domein, dat deze familie d'Attenhoven een burcht oprichtte. Hierdoor ontstond natuurlijk een haard van twisten met het kapittel van Luik.

Dit alles speelde in de kaart van de Hertog van Brabant, want hoe langer deze twisten aansleepten, hoe vriendelijker werden de verhoudingen tussen hem en zijn vazal.

Tijdelijke toenaderingen die uit deze onregelmatigheden voortvloeiden hebben er ongetwijfeld toe bijgedragen dat de Jonkers d'Attenhoven een niet geringe rol wisten te spelen in het bestuur van Brabant onder Hendrik I, II, III en Jan I. Eén onder hen, Henneman d'Attenhoven, werd in 1250 benoemd tot één van de raadgevers van de jonge Hendrik III.

Charles d'Attenhoven, kasteelheer van Dormaal, waar de Hertog van Brabant een vooruitgeschoven bolwerk had opgericht ter verdediging van de stad Zoutleeuw, gaf zijn dochter Isabella ten huwelijk aan de ridder Guillaume, Heer van Montenaken, die de vrede van Fexhe bekrachtigde in 1316.

Omstreeks de eeuwwisseling van de 12e en de 13e eeuw ontstaat een twist tussen het kapittel van Luik en de familie d'Attenhoven. Deze twist zal ongeveer een eeuw duren en zal vaak in bloedige gevechten ontaarden. Aan de basis hiervan lag het eigendomsrecht van de watermolen.

Bekeken in het licht van heden schijnt zolets onmogelijk. Doch in die periode nam de graankultuur een steeds bredere en betere uitbating aan en wordt de graanvoeding de basisvoeding. Naast het leveren van een bepaalde hoeveelheid graan vond men spoedig een cijnsverhoging in de vorm van een bijdrage voor het malen van het graan. Als men nu weet dat de molen zich op Luiks grondgebied bevond en dat de beek met het daarop draaiende molenrad aan Brabant behoorde, dan begrijpt men alras hoe de twisten ontstonden.

Uiteindelijk kwam er een zekere "wapenstilstand" in 1270. Op 10 mei van dat jaar werd door Jean de St. Trond, kannunik van Huy en Watiers van Weghe een scheidsrechterlijke beslissing getroffen waardoor de molen aan Gilles d'Attenhoven werd toegerekend. Hiervoor moest hij jaarlijks een cijns van 5 sous of 60

deniers aan het kapittel betalen.

Anderzijds verwierf het kapittel het "Gemeentenhuis" tegen de betaling van 100 marken per jaar uiterlijk te betalen tegen 1 november van elk jaar aan Gilles d'Attenhoven, die beweerde dat het gemeentenhuis, ingevolge erfelijke rechten, zijn eigendom was.

Het gemeen recht werd de molen toebedacht. D.w.z. dat alle boeren van het dorp, zowel van de ene als van de andere helft, hun granen in die molen moesten laten malen.

In 1280 bezat het kapittel van St. Lambertus van Luik te Attenhoven 25 stukken akkerland in het totaal 300 bonniers groot. (1 bonnier, men spreekt nu nog van bunder, was toen gelijk aan 140 aren). De pachters moesten als cijns 2,5 mudden per bonnier aan het kapittel leveren. Deze levering moest bestaan uit 1/3 spelt en 2/3 haver en moest op de feestdag van St. Lambertus naar de graanzolders van het kapittel gebracht worden. Bovendien waren de pachters verplicht de zondag na het feest van Lichtmis een geldelijke bijdrage van 7 marken, 16 sous en 3 deniers te betalen en jaarlijks met Kerstmis 4 vetgemeste hanen te leveren.

Samen met de inkomsten van de hofstede en 56 toenmalige bunders, die tegen "het tiende" verpacht werden, werd de jaarlijkse opbrengst der gronden te Attenhoven geschat op 511 mudden spelt, 129 mudden haver, 7 marken, 13 sous, 3 deniers en 117 vette hanen. (Uit het staatsarchief, archief v.d. kathedraal)

In die tijd beschikte het schepencollege van Attenhoven nog over geen zegel. Het was pastoor Henri die in 1352 voor de eerste maal zijn persoonlijk zegel plaatste onder een zeer belangrijke akte waarbij het schepencollege verklaarde dat Attenhoven een vrije onafhankelijke bezitting was van het kapittel.

Het eerste zegel werd slechts in 1368 in gebruik genomen. Hierop was het beeld van St. Lambertus aangebracht, in de linker hand hield hij de bisschopsstaf en in de rechter een hoorn. Tot aan het einde der Franse Revolutie stellen de zegels van Attenhoven steeds dezelfde persoon voor, nu eens de staf in de linker-, dan in de rechterhand.

Niettegenstaande de overeenkomst van 1270 botert het nog steeds niet tussen Luik en Brabant om het grondgebied van Attenhoven. Reeds van het einde der 14e eeuw liepen de twisten hoog op en bleven de Hertogen verklaren dat de gemeente bij Brabant behoorde.

Zij aanvaardden dat het dorp tot het hoger schepencollege van Landen behoorde en dat de eigendommen, wegens vroegere verdelingen, aan het kapittel van Luik en de Heren van Jauche toekwamen. Deze laatste had evenwel een gedeelte van het dorp in leen van de Hertog van Brabant, aan wie het exclusief recht was voorbehouden om "de klok te luiden". Dit was een recht waardoor men de dorpingen te wapen kon roepen of om belastingen te heffen, behalve van geestelijken en edelen. Wanneer de stormklok luidde, moesten de inwoners zich onder de bannier van de Heren van Jauche verzamelen en wanneer een van hen van een misdaad beschuldigd werd, werd hij door Jauche gevonnisd. Bijgevolg kon de Heer van Jauche hen de wapens niet doen opnemen tegen de Kerk en het Prinsbisdom. Zo liet Jan IV, zoon van Antoine, op 24.2. 1424 aan zijn baljuws en onmiddellijke ondergeschikten weten dat de Attenhovenaren door het kapittel van Luik vrijgesteld werden van het betalen van volksbelastingen.

Omstreeks die tijd werd er door het kapittel beslist te Attenhoven een leprozerij op te richten. Zij werd in 1390 bij de "Witteborne" (hoek van de Witborn en de Nieuwstraat, beter bekend als "keskesteege") gebouwd.

De aanwezigheid van zulk een besmettingsoord dicht bij hun grens was voor de Landenaren de aanloop tot een snel toenemende ruzie en handtastelijkheden met de inwoners van Attenhoven. Het kwam zelfs zo ver dat op een bepaald ogenblik het tot een ware veldslag kwam waarbij heel wat doden en gewonden vielen en die eindigde met de volledige vernieling van het godshuis door de Landenaren. Verbijsterd door deze godslasterende aktie sloeg het kapittel Landen in de kerkban. Hierop ontstond een jarenlang debat dat in 1401 eindigde : de Landenaren moesten in het openbaar plechtig beloven geen dergelijke lasterlijke en schadelijke feiten tegenover de Attenhovenaren meer te stellen. Bovendien moes-

ten zij de aangebrachte schade helpen herstellen. Het melaatsenhuis werd weer opgericht en bevolkt vanaf 1438.

In verband met het voorgaande nog dit : elke dag had er bij de leprozerij een avondofficie plaats, gevolgd door een onneming in de vorm van een kaarskensprocessie. Van ver zagen de voorbijgangers deze processie in de "kaarskenssteeg". Vandaar het Attenhovense "Keskesteeg". Een andere versie over deze benaming is dat men de leprozerij "het keske"-het kastje- zou genoemd hebben, met hetzelfde resultaat : "Keskesteeg".

De traditie wil dat het sedertdien tussen Attenhoven en Landen nooit meer geboterd heeft.

Zoals men merkt is de geschiedenis van Attenhoven tot nu toe een aansenschakeling van twisten tussen het Prinsbisdom Luik en het Hertogdom Brabant, af en toe doorspekt met een geschil met Landen, en het duurt maar steeds voort :

Op 3 maart 1393 eisten de schepenen van de heer René du Sart, generale grondbeheerder van het kapittel, het recht op om de eigendommen van moordenaars en andere zware misdadigers verbeurd te verklaren en recht te mogen spreken in de berechttingen over het grondgebied dat plaatselijk het eigendom is van het kapittel en zover is uitgestrekt totdat het door andere eigendomsgronden onderbroken is. Aanleiding hiertoe was het verbeurd verklaren van de molen, eigendom van de burgemeester, die van moord beschuldigd werd.

Beschuldigd van een erg vergrijp tegen de openbare orde, werd in 1409, door Filip van Tudeken, burgemeester van Tienen, de genaamde Hendrik Vernaeyen te Attenhoven aangehouden. De stumper dacht dat hij in het "nomandsland" veilig was. De Attenhovenaren namen deze indringing van de Brabantse gerechtsdienars niet en liepen storm op het dorpsplein. Zij eisten de vrijheid van de aangehoudene, waren zinnens de stormklok te luiden en de gevangene te bevrijden. Met behulp van zijn onderdanen kon de Tiense burgemeester dit beletten en de dag nadien werd de aangehoudene gevonnist en terechtgesteld; zijn lichaam werd op een rad gebonden en openbaar tentoongesteld.

Om te tonen dat de macht aan hem was, drongen op het bevel van de Hertog zijn soldaten het dorp binnen en arresteerden

19 muiters. Deze werden opgesloten in een kleine burcht "Dry Bornen" in het woud van Soigne. Na bekentenissen afgelegd te hebben, werden zij vrijgelaten mits het betalen van een zeer zware straf : 200 grote ponden of 1.200 kronen.

In die periode ontstond er ook een twist tussen het kapittel en de heer Gilles de Jauche. Het betrof het recht de woningen van misdadigers af te branden. Na heel wat schermut-selingen kwam men tot een gemeen akkoord waarbij de gelden, die daaruit voortvloeiden, alsmede deze van de boeten, voor de helft aan beide partijen zouden toegekend worden.

Onder Jan IV, Hertog van Brabant, werd een nieuwe be-slaglegging uitgevoerd op goederen die aan het kapittel van Luik toebehoorden, maar deze beslaglegging werd vrij spoedig vernie-tigd : de Hertog beval op 24 januari 1423 aan zijn officieren geen nadelige akties meer te ondernemen tegen goederen die aan het kapittel toebehoorden.

En zo ging het steeds maar verder : Attenhoven was en bleef een buffergebied tussen het kapittel van St. Lambertus en het Hertogdom Brabant; deze toestand zou aanhouden tot aan de Franse Revolutie, met al de nadelige gevolgen van dien.

Karel V, in 1530 tot keizer gekroond, bond een ongena-dige strijd aan tegen het protestantisme. In de helft van deze eeuw volgde daaruit de zo gevreesde inquisitie. De aantekeningen over Attenhoven vermelden slechts de verwoestingen en plunderin-gen waaronder het dorp te lijden had.

In 1581 was de toestand zo erbarmelijk dat de inwoners zich verplicht zagen vrijstelling te vragen van de te betalen cijnzen aan het kapittel, omdat zij niets meer bezaten. In 1583 waren het de Spaanse soldaten van het garnizoen van Diest die aan het muiten gingen, en hun plundertochten tot Attenhoven door-dreven. Amper één jaar later, op 7.1.1584, waren het de "vrij-buiters" die plunderden wat er nog overbleef.

Tot 1604, afwisselend bezet door de Hollanders en de troepen van Filips II, waren de Attenhovenaren zodanig uitgeplun-derd dat ze zelfs niet meer over de nodige kerkgewaden beschikten.

Vermelden wij nog dat in 1581 Ernest van Beren als Prinsbisschop werd aangesteld, en dat deze familie, van oom op

neef, deze bisschoppelijke staat zal blijven regeren tot in 1723.

Door zich naar al de opeenvolgende machten langs hun grenzen te plooiën, behielden zij hun neutraliteit. Dit had voor de Attenhovenaren toch een voordeel : dat zij langs die zijde een zekere rust kenden en als zij in de kaart van Luik speelden, kregen zij bescherming en veiligheid.

In deze, voor de gemeente meest pijnlijke periode uit haar geschiedenis, werd te Attenhoven op 31.8.1546, de schrijver Samuel Loyaerts geboren. Na zijn universitaire studies te Leuven werd hij in 1578 tot pastoor van de St. Michielskerk te Leuven benoemd. In 1586 bekwam hij de graad van doctor in de godgeleerdheid en doceerde als hoogleraar in deze wetenschap vanaf 1588. Na zijn overlijden, op 13.9.1614, werd hij in een graftombe in de St. Michielskerk bijgezet.

In 1615 wordt er een belasting op de schoorstenen uitgevaardigd (schouwgeld). Natuurlijk zijn het de Attenhovenaren die, zoals altijd, herrie schoppen om aan de betaling te ontkomen. In zulke gevallen beriepen zij zich steeds op de beloften die door de tegenpartij zou zijn geuit.

Op verzoek van kolonel Proeveers (naam nog bekend als Pruiveneers) werden de Attenhovenaren door het kapittel opgeroepen om op te rukken tegen de Loreinen. Dit was tegenstrijdig met de heersende overeenkomst, want het waren slechts de Heren van Jauche die de bevolking konden te wapen roepen. Dit was zó waar, dat, toen op 12 april 1681 zich hetzelfde herhaalde, de toenmalige landvoogd, Guillaume de Cotereau, verbood aan dit bevel gevolg te geven.

Vanaf die periode komen wij ook namen tegen die niet vreemd klinken in de oren van de huidige Attenhovenaren.

Zo vinden wij dat de molenaar HOEBANX Henri toelating kreeg om water van de fonteinen van Landen, die de stadswallen van water voorzagen, via ondergrondse leidingen naar de molen van Attenhoven te leiden.

Er dient ook gezegd dat de molen, die oorspronkelijk eigendom was van de adellijke familie d'Attenhoven, rond 1509 overging naar de Heren van Grimbergen, vervolgens van 1529 tot

1642 naar de familie PEETERS, de familie STAS tot 1652 en de familie HOEBANX vanaf 1685.

Zo belanden we dan in de 18e eeuw. Gedurende deze eeuw ziet het er bar slecht uit voor het Prinsbisdom Luik. De opstanden van de burgerij tegen de adel en de geestelijkheid volgen elkaar op en tegen het einde van de eeuw, met de Franse Revolutie, zal deze staat, na eeuwenlange onafhankelijkheid, verdwijnen. In het kader van deze interne en internationale moeilijkheden, krijgt ook Attenhoven ruim zijn deel. Doch, zoals altijd, trachtten de Attenhovenaars steeds de goede kant te kiezen. M.a.w. steeds aan de zijde te staan van de partij die niet betalen moest. Uiteindelijk besloot het kapittel van Luik, afgezien van enkele verplichtingen van militaire aard tegenover Brabant, dat Attenhoven deel uitmaakte van Luik. De Hertogen van Brabant beaamden dit officieel.

In 1747 gebeurde het nochtans dat de inwoners van Attenhoven meenden het recht te hebben zich eenzijdig terug te mogen plaatsen onder het gezag van Brabant. Het kapittel, dat reeds lang vertrouwd was met de karpersprongen van de Attenhovenaren, reageerde heftig en onmiddellijk. Dit blijkt uit de bezwarende akte hierna, verleden door notaris Jean Nicolas Defresne :

"Ten jare 1747, maand februari, eerste dag, voor mij notaris, verblijvende te Walshoutem en de getuigen persoonlijk aangesteld, zullen verschijnen de zeer vereerde en geroemde heer monseigneur de baron de Bormans de Hasselbrouck, heer van Jeuk Hasselbrouck en Corthijs, kanunnik van de hoogedele en geroemde Kathedraal en Officiaal Raad (geestelijke gerechtsdienst) van Luik, vertegenwoordiger van gezegd Kapittel en genoemde Kathedraal en Guillaume Lowet, greffier van Attenhoven en 35 personen al of niet tot de inwoners van Attenhoven behorende, welke lezing en uitleg gekregen hebben van het thans te behandelen geding, de 27 ste van de maand januari 1747, aan de heren van het gezegd en waardig Kapittel der Kathedraal van Luik door bemiddeling van de heer Lowet Guillaume, greffier, in naam van de genoemde gemeenschap te Attenhoven hebben het unaniem bekrachtigd in alle opzichten en hebben bovendien in volle wilsbeschikking en gehele vrijheid, zonder enige drukuitoefening, verklaard te zijn en te

blijven onderworpen aan het genoemd en geëerd Kapittel der Kathedraal van Luik, die dit onmiddellijk erkende met unanieme uitsluiting van elke andere mogelijkheid voor de wettelijke en enige heer van Attenhoven en zijn ondergeschikten als deel uitmakende van het kerkelijk grondbezit van St. Lambertus en bovendien verklarende alle afschriften, voorschriften en gerechterlijke akten door dit Kapittel sedert onheuglijke tijden uitgevaardigd, te erkennen.

Het Kapittel aldus over de middelen beschikkend om alles kwijt te schelden, alles, wat ook het verhaal weze dat eventueel getroffen wordt door enkele wederspanningen van de gemeente makend van deze tegenwoordige verklaring en onderwerping die ons werd betuigd door het gebaar van trouwheid en gehoorzaamheid aan het gezegd eerbiedwaardig Kapittel, in handen gelegd van gezegd afgevaardigde Heer; de om vergeving verzoekende ingezetenen van de gemeente zoals zij om vergeving verzoeken aan de hooggeëerde heren van het Kapittel van de Kathedraal te willen door een gebaar van hun goedheid en grenzeloze behulpzaamheid en begrip, te willen vergeven in een geest van vergevingsgezindheid in plaats van terechte gestrengheid, geheel het verleden gebeurde en haar toe te zeggen hun machtige beschermkracht met handhaving van hun voorrechten en gewone vrijheden."

"Aldus opgemaakt en verleden, per jaar, maand en dag zoals hierboven ten huize van Marie-Jeanne de Lahaut, weduwe van wijlen Charles Manis gelegen in gezegde gemeente Attenhoven in tegenwoordigheid van de weledele heer Bartholomé Stassens, priester en pastoor te Velm en de heer kapitein Leroux, commissaris, gemachtigde van zijne doorluchtige Hoogheid van het Geallieerd Leger."

Ondertussen was opnieuw deining ontstaan betreffende het uitoefeningsrecht der openbare ambten te Attenhoven.

Rond 1730 verzetten onze inwoners zich weer eens tegen het betalen van oorlogsbelasting aan het kapittel. De procureur-generaal van Brabant profiteerde van deze gelegenheid om aan de soevereine Raad van dit hertogdom een dubbel verzoek te richten. Primo : streng verbod de rechtspraak te erkennen die te Attenhoven door het land van Luik werd uitgeoefend.

Secundo : verbod opleggen aan personen, vreemd aan Brabant of aan het dorp, om verder, in tegenspraak met het bevel van Brabant, de functies uit te oefenen van burgemeester, schepenen of greffier.

De onenigheid begon pas voor goed wanneer in 1731, naar aanleiding van een proces tussen twee dorpsgenoten, Mathieu Laudis en Pierre Van Daelen, deze laatste door de schepenen in het ongelijk werd gesteld. Hij nam zijn toevlucht tot Luik waardoor ze beiden door de schepenen van deze stad werden gedagvaard. De rechtbank van eerste aanleg weigerde echter aan dit bevel gevolg te geven en Laudis beriep zich opnieuw op Brabant. Door een dekreet van 30.3.1731 werd aan de beide partijen verbod opgelegd het proces verder te Luik door te zetten. De sekretaris van ons dorp was het verboden iets te ondernemen tegen de rechten van de Raad van Brabant en Van Daelen werd uitgenodigd zich tot deze laatste instelling te wenden indien hij zijn klacht meende te handhaven. Drie schepenen stonden aan de Luikse zijde en waren woonachtig te Sint-Truiden : Alexander Menten, burgemeester; Lintermans, greffier of sekretaris en Simon. Slechts twee collega's waren Attenhovenaren : Jean Joseph Buismans en Hoebanx. Het was Buismans die de leiding had van de oppositie aan Brabantse zijde. Hij haastte zich met de zijnen om hun onderworpenheid aan de bevelen van M. Hemptine, procureur-generaal en aan de Hertog van Brabant te betuigen met het verlangen, zo nodig, de eed van trouw af te leggen. De Hertog van Brabant maakte bovengenoemde verboden bekend op 11 april en het verbod aan de drie Luikse schepenen om hun functie verder te blijven uitoefenen, werd bekrachtigd op 25 juni.

Het kapittel reageerde onmiddellijk door een memorandum te richten aan de aartshertogin Marie-Elisabeth, voogdes van de Oostenrijkse Nederlanden. Hierop zond deze aan de Raad van Brabant een ambtelijke mededeling waaruit bleek dat de hangende procedure in verband met de twee verzoeken van de Heer Hemptine voorlopig in beraad moesten gehouden worden (28.11.1735) en de uitspraak in de zaak 6 maanden diende verdaagd te worden.

Beide partijen bleven nog jaren bekvechten over deze kwestie. Het is in het kader van dit artikel niet mogelijk hier

dieper over de afwikkeling van deze reeks processen in te gaan. Vermelden wij enkel dat uiteindelijk in 1755 beslist werd Attenhoven definitief tot de Nederlanden te rekenen.

Vanaf 1758 was er sprake Attenhoven op te brengen in de lijsten van het register der belastingen en reeds op 10 juni stelde men voor het dorp jaarlijks te doen betalen : enerzijds 273 florijnen en 17 duiten, verder 1/4 van dit bedrag tot onderhoudsgeld van het Hof te Brussel en daarenboven nog eens 342 florijnen, 3 duiten en 9 deniers.

Vanaf 1755 behoorde Attenhoven dus tot het grondgebied der Nederlanden. Nog éénmaal kon Luik zich niet gewonnen geven en gebruik makend van internationale verwickelingen en het gekende traktaat van Fontainebleau op 26.8.1780 behoorde Attenhoven opnieuw bij het Prinsbisdom Luik.

Tot aan de Franse Revolutie kende ons dorp eindelijk een rustige periode, waarin het niet door bezettingstroepen lastig werd gevallen. In 1789 brak er echter een omwenteling uit te Luik, de legers van de Franse Revolutie vielen de Nederlanden binnen en er overwonnen in de beroemde veldslag van Neerwinden, door de legers der verbondenen (1793) moesten zij de stad terug prijs geven. Toch had hun aanwezigheid een groot gevolg voor Luik : het Prinsbisdom had immers opgehouden te bestaan.

Paul JACOBS.

Bewerkt door Jef STIERS.

WIST U DAT...

- de hoogte aan de dorpel van de kerk, 62,92 m bedraagt, terwijl ze aan de spoorweg op de Gingelomseweg, 93,60 m is.
- er in de kerktoren drie oude klokken hangen, nml :

St. Lambertus (1643)

H. Petrus (1663)

H. Barbara (1681)

ATTENHOVEN

De Volkstelling van Attenhoven in 1800

In het "Fonds Français" op het Rijksarchief te Luik vinden wij de volkstelling van het "Département de l'Ourthe" - dat ongeveer overeenkomt met de huidige provincie Luik - voor het jaar 8 van de Franse republiek. (1) Het jaar 8 begon op 23 september 1799 en eindigde op 22 september 1800.

Deze telling werd georganiseerd in uitvoering van het dekreet van 10 vendémiaire an 4 (2 september 1795). De telling werd opgesteld aan de hand van mondelinge verklaringen van de respektievelijke gezinshoofden. Men moet rekening houden dat niet alle inwoners positief stonden tegenover zulke volkstelling en dat deze soms wel eens door de plaatselijke bevolking werd gesaboteerd, o.m. door het verkeerd meedelen van gegevens, en vooral door het niet vernoemen van bepaalde gezinsleden.

De telling van Attenhoven werd afgesloten op 26 ventôse an 8 (17 maart 1800). Zo vindt men dat er te Attenhoven 295 inwoners waren + 123 kinderen onder de twaalf jaar. Dit is een totaal van 418 inwoners.

In de volkstelling, gehouden door de Fransen in 1807 zouden er te Attenhoven 600 inwoners geweest zijn. (2) Dit is wel een duidelijk verschil met zeven jaar voordien, en is tevens een voldoende bewijs dat één van de twee tellingen foutief werd opgemaakt.

De telling van het jaar 8 (1800) werd niet zo overzichtelijk opgesteld dan in de andere dorpen van het kanton Landen. Al de gezinsleden staan wel samen, maar er werd door de sekretaris geen scheiding gemaakt tussen de verschillende gezinnen. (3)

In ieder geval zullen de historici van Attenhoven en

de genealogen er heelwat in vinden.

Jos LAPORTE.

- (1) A.E.L. (Archives de l'état à Liège, rue Pouplin 8 à 4000 Liège, tel. 041/23.71.46):
Fonds Français - Préfecture Nr. 249 (1).
- (2) Idem : Recensement général de la population d'Attenhoven 1807. Nr. 249 (2).
- (3) Het jaartal dat vernoemd wordt tussen haakjes, betreft het jaar dat deze persoon zich te Attenhoven is komen vestigen.

Tableau des habitants domiciliés dans la commune d'Attenhoven, canton de Landen, département de l'Ourthe, dressé en exécution de la loi du 10 vendémiaire an 4 de la république.

=====

Jean LAPORTE, 55j, werkman, ° Wange, (1770)
 Nicolas LAPORTE, 35j, werkman, ° Attenhoven.
 Blanche LAUDIS, 70j, werkman, ° Attenhoven.
 Apollone PIERCO, 65j, ° Wange (1769).
 Jean CHAMPAGNE, 35j, werkman, ° Velm, (1789)
 Melchior SPEELMANS, 35j, werkman, ° Attenhoven.
 Anne TILMAN, 75j, ° Warenme, (1790).
 Ide VANDEREYCKEN, 50j, ° Oplinter, (1795).
 Joseph GENNÉ, 50j, werkman, ° Attenhoven.
 Barbe GENS, 51j, ° Attenhoven.
 Jean GENS, 55j, werkman, ° Attenhoven.
 Hubert MINTEN, 40j, werkman, ° Attenhoven.
 Catharine PACHLET, 27j, ° Aalst (1793).
 Gille FRANSEN, 42j, werkman, ° Rumsdorp, (1784).
 Anne Marie FRANSEN, 14j, ° Attenhoven.
 Joseph CLUCKERS, 67j, werkman, ° Attenhoven.
 Henry DECAT, 29j, werkman, ° Neerlanden, (1792).
 Barbe CLUCKERS, 31j, ° Attenhoven.
 Laurent MINTEN, 35j, werkman, ° Attenhoven.
 Catharine MINTEN, 29j, ° Attenhoven.
 Gerard GENNEE, 56j, ° Attenhoven.
 Elisabeth MIKENS, 43j, ° Zepperen, (1796).
 Jean JACQUE, 60j, landbouwer, ° Attenhoven.
 Catharine MINTEN, 49j, ° Attenhoven.
 Anna Catharine JACQUE, 57j, geweze kloosterlinge, ° Attenhoven.
 Marie Catharine JACQUE, 16j, ° Attenhoven.
 Joseph ROOSEN, 50j, werkman, ° Attenhoven.
 Ida VANDEVOND, 38j, ° Walshoutem, (1784).
 Jean ROOSEN, 16j, ° Attenhoven.
 François LONNEU, 50j, werkman, ° Attenhoven.
 Barbe VAES, 40j, ° Attenhoven.
 Denijs VANDALEM, 57j, landbouwer, ° Attenhoven.

Arnold VANDALEM, 20j, ° Attenhoven.
 Marie Ann STEVENS, 46j, ° Rumsdorp, (1780).
 Marie NICOLAI, 32j, ° Buvingen, (1790).
 Jean FRISON, 35j, knecht, ° Attenhoven.
 Guillaume BRASSEUR, 58j, landbouwer, ° Attenhoven.
 Catharine BRASSEUR, 55j, ° Attenhoven.
 Hubert BRASSEUR, 42j, landbouwer, ° Niel, (1794).
 Pierre VANDALEM, 60j, landbouwer, ° Attenhoven.
 Isabelle PEETERMANS, 40j, ° Attenhoven.
 Henry PEETERMANS, 80j, landbouwer, ° Attenhoven.
 Henry PEETERMANS zoon, 39j, landbouwer, ° Attenhoven.
 Gertrude ROBIJNS, 36j, ° Attenhoven.
 Joseph PEETERMANS, 45j, geweze kloosterling, ° Attenhoven.
 Michel CLUCKERS, 65j, landbouwer, ° Attenhoven.
 Gertrude VRANCKEN, 64j, ° Neerlanden, (1760).
 Helene ROBIJNS, 26j, ° Attenhoven.
 Genoveve ROBIJNS, 36j, oud kloosterlinge, ° Attenhoven.
 Joseph ROBIJNS, 47j, werkman, ° Attenhoven.
 Elisabeth SMETS, 36j, ° Attenhoven.
 Pierre KEMPENEERS, 39j, werkman, ° Attenhoven.
 Elisabeth LOYAERS, 25j, ° Attenhoven.
 Jean HAYEN, 70j, werkman, ° Brustem, (1760).
 Marie LAUDIS, 65j, ° Brustem.
 Marguerite HAYEN, 35j, ° Brustem.
 François HAYEN, 40j, manoeuvre, ° Attenhoven.
 Gertrude PARENY, 33j, ° Attenhoven.
 Therese GIJSENBERGH, 30j, ° Attenhoven.
 Weduwe GOFFIN, 48j, landbouwer, ° Attenhoven.
 Christian BUKERS (BECKERS), 65j, werkman, ° Attenhoven.
 Elisabeth HUREN (?), 60j, ° Attenhoven.
 Pierre GOFFIN, 19j, ° Attenhoven.
 Guillaume VANERMEN, 36j, landbouwer, ° Attenhoven.
 Melchior RENARD (?), 70j, landbouwer, ° Attenhoven.
 Anne MINTFN, 71j, ° Attenhoven.
 Victoire SIMON, 40j, kruidenier, ° Lens-Saint-Remy, (1790)
 Barbe ULENS, 32j, ° Attenhoven.
 Guillaume TILKENS, 75j, landbouwer, ° Attenhoven.
 Joseph TILKENS, 46j, landbouwer.
 Christine SMETS, 30j, ° Attenhoven.
 Pierre MALERP, 62j, dagloner, ° Attenhoven.
 Marie LOIX, 60j, ° Attenhoven.
 Jacques MALERP, 36j, werkman, ° Attenhoven.
 Marie VANERMEN, 33j, ° Attenhoven.
 Lambert MALERP, 36j, werkman, ° Attenhoven.
 Jean CLAES, 50j, werkman, ° Attenhoven.
 Veronique DECAT, 43j, ° Attenhoven.
 Henry DECAT, 49j, werkman, ° Attenhoven.
 Catharine RAMACKERS, 40j, ° Neerlanden, (1780).
 DANGLLOR (?), 63j, werkman, ° Attenhoven.
 Matthieu TOSSINS, werkman, ° Attenhoven.
 Marie TOSSINS, 40j, ° Attenhoven.
 Gertrude CLOOTS, 55j, ° Attenhoven.
 Jean MULS, 67j, landbouwer, ° Attenhoven.
 Weduwe HOMBROUX, 65j, ° Attenhoven.

Marg. HOMBROUX, 30j, ° Attenhoven.
 Joseph DECAT, 56j, werkman, ° Attenhoven.
 Jean DECAT, 28j, werkman, ° Attenhoven.
 Weduwe ROBIJNS, 58j, landbouwster, ° Attenhoven.
 Willaume ROBIJNS, 33j, landbouwer, ° Attenhoven.
 Catharine ROBIJNS, 22j, ° Attenhoven.
 Jean BERWAERTS, 13j, knecht, ° Attenhoven.
 Joseph RENARD, 35j, smid, ° Attenhoven.
 Catharine VANERMEN, 22j, ° Attenhoven.
 Nicolas COLETTE, 35j, werkman, ° Heylisse, (1795).
 Marie HAYEN, 31j, ° Attenhoven.
 Joseph DECATTE, 40j, werkman, ° Attenhoven.
 Andille (?) MINTEN, 35j, ° Attenhoven.
 Mathieu WILLEMS, 40j, werkman, ° Attenhoven.
 Jean DEGREEF, 70j, karremaker, ° Hakendover, (1755).
 Henry DEGREEF, 33j, werkman, ° Attenhoven.
 Helene DEGREEF, 21j, ° Attenhoven.
 Henry DE GROOT, 53j, werkman, ° Wansbroeye (?), (1775).
 Anne Marie MINTEN, 52j, ° Attenhoven.
 TOSSENS, 38j, werkman, ° Attenhoven.
 Catharine DE GROOT, 28j, ° Attenhoven.
 Mathieu KEMPENEERS, 42j, landbouwer, ° Attenhoven.
 Barbe WILLEMS, 39j, ° Attenhoven.
 Jean Lambert WILLEMS, 32j, landbouwer, ° Attenhoven.
 George VANDEVAM, 35j, landbouwer, ° Landen, (1789).
 Willaume MINTEN, 41j, werkman, ° Attenhoven.
 Barbe LAUDIS, 29j, ° Attenhoven.
 Louis KEMPENEERS, 35j, werkman, ° Attenhoven.
 Guill. KEMPENEERS, 75j, werkman, ° Attenhoven.
 Pierre ROOSEN, 38j, kruidenier, ° Attenhoven.
 Therese LONNEU, 35j, ° Attenhoven.
 Louis SLAGERS, 42j, werkman, ° Attenhoven.
 Catharine WILLEMS, 43j, ° Attenhoven.
 Pierre BERWAERTS, 75j, geweze knecht, ° Velm, (1750).
 Eustache BERWAERTS, 26j, knecht, ° Attenhoven.
 Mathieu VANMUNSTER, 46j, knecht, ° Attenhoven.
 Gerard DARING, 36j, werkman, ° Attenhoven.
 Henry HELLIN, 35j, werkman, ° Warenne, (1795).
 Weduwe HOEBANX, 53j, landbouwster, ° Landen, (1765).
 Gerard HOEBANX, 31j, ° Attenhoven.
 François HOEBANX, 28j, ° Attenhoven.
 Jean HOEBANX, 24j, ° Attenhoven.
 Jacques HOEBANX, 16j, ° Attenhoven.
 Marie Anne HOEBANX, 20j, ° Attenhoven.
 Elisabeth HOEBANX, 18j, ° Attenhoven.
 Catharine MULS, 41j, ° Attenhoven.
 Frederic HOMBROUX, 51j, landbouwer, ° Attenhoven.
 Frederic MULS, 20j, landbouwer, ° Attenhoven.
 Lambert HAYEN, 23j, "garçon pommelier", ° Zoutleeuw, (1798).
 Barthol. PIETERS, 24j, werkman, ° Attenhoven.
 Melchior BUNINS (?), 53j, landbouwer, ° Attenhoven.
 Matthieu MULS, 51j, werkman, ° Attenhoven.
 Genoveve HOMBROUX, 52j, ° Attenhoven.
 Andille MULS, 20j, ° Attenhoven.

Arnold SPEELMANS, 75j, werkman, ° Attenhoven.
 Brigitte SPEELMANS, 28j, ° Attenhoven.
 Agnes BREIMS, 70j, ° Attenhoven.
 Balthazar VANMUNSTER, 35j, werkman, ° Attenhoven.
 Aldegonde DERWAERTS, 30j, ° Attenhoven.
 Jean BOLOUT, 35j, werkman, ° Muizen, (1788).
 Magdeline SMETS, 67j, naaister, ° Attenhoven.
 Martin SMETS, 68j, landbouwer, ° Attenhoven.
 Martin SMETS zoon, 28j, landbouwer, ° Attenhoven.
 Josephine SMETS, 26j, ° Attenhoven.
 Barbe SMETS, 24j, ° Attenhoven.
 Joseph SMETS, 23j, landbouwer, ° Attenhoven.
 Jaspar REYNAERTS, 51j, werkman, ° Attenhoven.
 Catharine RAMACKERS, 42j, ° Neerlanden, (1783).
 Walther (?) ULENS, 38j, werkman, ° Attenhoven.
 Lambert MULS, 44j, werkman, ° Attenhoven.
 Elisabeth ROBIJNS, 67j, ° Gingelom, (1753).
 Marie MANS, 33j, ° Attenhoven.
 Chrétien ULENS, 43j, werkman, ° Attenhoven.
 Gertrude MANS, 45j, ° Attenhoven.
 George LONNEU, 68j, werkman, ° Attenhoven.
 N. FRISON, 54j, werkman, ° Attenhoven.
 Mathieu PEETERS, 51j, werkman, ° Attenhoven.
 Catherine PEETERS, 27j, ° Attenhoven.
 Jean DEWAEL, 61j, werkman, ° Attenhoven.
 Catharine DEDIEU, 53j, ° Attenhoven.
 Jean WILLEMS, 54j, landbouwer, ° Attenhoven.
 Franco ULENS, 63j, werkman, ° Attenhoven.
 Joanne BRISTOL, 48j, ° Attenhoven.
 René VANAERTRIJCK, 58j, werkman, ° Neerlinter, (1755).
 Lambert VANAERTRIJCK, 19j, ° Attenhoven.
 Henry JACOBS, 41j, werkman, ° Attenhoven.
 Martin SPEELMANS, 42j, werkman, ° Attenhoven.
 Joseph VANERMEN, 48j, werkman, ° Attenhoven.
 Barbe MULS, 41j, werkman, ° Attenhoven.
 Arnold VANACHT, 78j, landbouwer, ° Zepperen, (1760).
 Marie Anne BRUIJSMANS, 69j, ° Attenhoven.
 Gille ROOSEN, 44j, landbouwer, ° Attenhoven.
 François CARTUYVELS, 34j, landbouwer.
 Elisabeth GOFFIN, 23j, ° Rumsdorp.
 Jean LOWET, 43j, landbouwer, ° Attenhoven.
 François GOFFIN, 16j, ° Attenhoven.
 Gertrude LAUDIS, 21j, meid, ° Antwerpen.
 Pierre NIJS, 28j, knecht, ° Velm, (1795).
 Jean MULS, 17j, knecht, ° Attenhoven.
 Barth. VANERMEN, 72j, landbouwer, ° Attenhoven.
 Magdaline MINTEN, 63j, ° Attenhoven.
 François VANERMEN, 29j, landbouwer, ° Attenhoven.
 Nicolas HEEREN, 30j, landbouwer, ° Velm, (1794).
 Catharine INGEBOS, 24j, ° Attenhoven.
 François LOIX, 63j, werkman, ° Attenhoven.
 Louis GRENDOR, 47j, werkman, ° Verloux (?), (1772).
 Marguerite INGEBOS, 53j, ° Attenhoven.
 Anne Catharine GRENDOR, 16j, ° Attenhoven.

Jean GRENDOR, 18j, ° Attenhoven.
 Jean LOWET, 47j, landbouwer, ° Attenhoven.
 Thérèse GOFFIN, 48j, ° Attenhoven.
 Marie LOWET, 20j, ° Attenhoven.
 François LOWET, 16j, ° Attenhoven.
 Ida JACQUE, 26j, meid, ° Schurhoven, (1798).
 Marie DINON, 19j, meid, ° Attenhoven.
 Gerard CLAES, 17j, knecht, ° Attenhoven.
 Jean Mombaerts, 31j, schaapherder, ° Landen, (1784).
 DE TIEGE, 43j, landbouwer, ° Hannut, (1775).
 Catharine LINDEKENS, 24j, ° Attenhoven.
 Joseph LINDEKENS, 21j, landbouwer, ° Attenhoven.
 Nicolas LONNEU, 53j, knecht, ° Attenhoven.
 François LINDEKENS, 17j, ° Attenhoven.
 Jacque UIJTEBROUCK, 54j, werkman, ° Attenhoven.
 Catharine SPEELMANS, 52j, ° Attenhoven.
 Mathieu MULS, 36j, landbouwer, ° Attenhoven.
 Catharine LEBEAU, 32j, ° Landen, (1795).
 Louis MULS, 34j, landbouwer, ° Attenhoven.
 Gertrude COLSOUL, 37j, ° Landen, (1794).
 William MINTEN, 64j, werkman, ° Attenhoven.
 Agate ROOSEN, 56j, ° Attenhoven.
 Cecile MINTEN, 18j, ° Attenhoven.
 Martin ROOSEN, 52j, landbouwer, ° Attenhoven.
 Jacques VRANCKEN, 51j, werkman, ° Aalst, (1780).
 Elisabeth ROBIJNS, ° Attenhoven.
 Pierre VRANCKEN? 32j, smid, ° Attenhoven.
 Weduwe DEBENT, 37j, ° Attenhoven.
 Marie BAVIER (?), 27j, ° Dormaal, (1798).
 François FRANCKEN, 43j, werkman, ° Attenhoven.
 Catharine PRETERS, 53j, ° Attenhoven.
 Weduwe ULENS, 62j, ° Ginkelom, (1760).
 Anne Marie ULENS, 26j, ° Attenhoven.
 Joseph KEMPENEERS, 54j, landbouwer, ° Attenhoven.
 Joanna VANINTEBROUCK, 47j, ° Goethem (?), (1780).
 Catharine KEMPENEERS, 16j, ° Attenhoven.
 André BAETEN, 67j, landbouwer, ° Attenhoven.
 Suzanne LECOQUE, 20j, ° Attenhoven.
 Jean LECOQUE, 56j, werkman, ° Attenhoven.
 Chrétien LIBENS, 68j, schaapherder, ° Schurhoven, (1765).
 Elisabeth BAETEN, 64j, ° Attenhoven.
 Guillaume MARECHAL, 54j, werkman, ° Attenhoven.
 Agnes LINDEKENS, 46j, ° Attenhoven.
 Al... (?) ROOSEN, 37j, werkman, ° Attenhoven.
 Frederic LOIX, 42j, werkman, ° Attenhoven.
 Joanne SPEELMANS, 52j, werkman, ° Attenhoven.
 Weduwe UYTEBROUCK, 38j, ° Attenhoven.
 Elisabeth UYTEBROUCK, 18j, ° Attenhoven.
 Melchior MULS, 65j, landbouwer, ° Attenhoven.
 Walter MULS, 41j, landbouwer, ° Attenhoven.
 Guillaume DEWELDE (DEWILDE), "officier de santé", ° Tienen (1793).
 Therese MUSI, 35j, ° Attenhoven.
 Catharine LINDEKENS, 51j, geweze kloosterlinge, ° Attenhoven.
 Gertrude LINDEKENS, 48j, geweze kloosterlinge, ° Attenhoven.

Williamne ROBIJNS, 57j, landbouwer, ° Attenhoven.
 Catharine ROBIJNS, 26j, ° Attenhoven.
 Lambert ROBIJNS, 18j, ° Attenhoven.
 Hubert MINTEN, 74j, ° Attenhoven.
 Andille MINTEN, 58j, ° Attenhoven.
 Lambert DE WAEL, 57j, landbouwer, ° Attenhoven.
 Dorothee DE WAEL, 29j, ° Attenhoven.
 HOMBROUX, 63j, landbouwer, ° Attenhoven.
 Jeanne MINTEN, 56j, ° Attenhoven.
 Jean SPEELMANS, 38j, landbouwer, ° Attenhoven.
 Barbe LOIX, 34j, ° Attenhoven.
 Simon CLAES, 45j, werkman, ° Attenhoven.
 Claire SPILOUT (SPILOUT), 39j, ° Attenhoven.
 Mathieu CLAES, 47j, werkman, ° Attenhoven.
 Agnes BASTINS, 52j, ° Attenhoven.
 Benoit ULENS, 45j, werkman, ° Attenhoven.
 Andille LONEU, 33j, ° Attenhoven.
 Pierre BOFFIN, 65j, werkman, ° Attenhoven.
 Elisabeth KINETTE, 53j, ° Niel, (1793).
 Lambert HOMBROUX, 56j, landbouwer, ° Attenhoven.
 Catharine LOYAERTS, 44j, ° Attenhoven.
 Catharine SLAGERS, 45j, ° Attenhoven.
 Joseph ULENS, 45j, werkman, ° Attenhoven.
 Mathieu VANDEREYDT, 68j, werkman, ° Attenhoven.
 Elisabeth STIERS, 56j, ° Attenhoven.
 Henri DINON, 57j, werkman, ° Velm, (1770).
 Agate LAUDIS, 48j, ° Attenhoven.
 DINON, 21j, ° Attenhoven.
 Lambert BOTTU, 29j, werkman, ° Attenhoven.
 Catharine MULS, 42j, ° Neerlanden, (1771).
 Lambert SLAGERS, 23j, ° Attenhoven.
 François PARENY, 52j, werkman, ° Attenhoven.
 Catharine MARECHAL, 49j, ° Attenhoven.
 Weduwe MUIS, 48j, ° Attenhoven.
 Barbe MULS, 20j, ° Attenhoven.
 Jean MULS, 39j, werkman, ° Attenhoven.
 Catharine ADAMS, 49j, ° Attenhoven.
 Weduwe BOLLEN, 73j, ° Attenhoven.
 Lambert ULENS, 48j, werkman, ° Attenhoven.
 Henry DECOQUE, 56j, werkman, ° Attenhoven.
 François DECOQUE, 29j, werkman, ° Attenhoven.
 Chrétien PEETERS, 44j, werkman, ° Attenhoven.
 Dieudonné LECOQUE, 61j, werkman, ° Attenhoven.
 Arnold PARENY, 32j, werkman, ° Attenhoven.
 Angéline SLAGERS, 33j, ° Attenhoven.
 Anné Marie LONNEU, 54j, ° Attenhoven.

"Observéz qu'il se trouve en outre dans la meme commune cent et vingt trois individus des deux sexes audessous de douze ans".

Ainsi fait et rencensé d'après les déclarations des chefs de famille ce vingt six ventôse 8e année républicaine.

(getekend) J. LOWET, agent.

ATTENHOVEN

Liber Status Animarum

(BEVOLKINGSLIJST van de ingezetenen van ATTENHOVEN) van 1704.

In zijn inleiding zegt pastoor Laurentius ROBIJNS alle ingezetenen te hebben genoteerd, waar ze ook geboren zijn ter geheugenis van de toekomstige generatie (ad futuram memoriam) en ook omdat ze niet goed zijn bijgehouden geworden in het doopboek van zijn voorgangers, de pastoors Loyaers en Menten, en ook omdat ze gedeeltelijk zijn vernield geworden door de Franse soldaten tijdens de veldslag bij Neerwinden tegen de Hollanders, de Spanjaarden, de Engelsen enz... Vanaf augustus 1693 is hij een ander register begonnen.

Hier volgen dan de namen van de parochianen van Attenhoven per straat of wijk ("per plateas")

A/ a platea versus Gingelum, dicta de Trulle.

Arnoldus Decat, wettige echtgenoot (+ Att. 24 nov. 1704)

Ida

Arnoldus, hun kind.

Godfridus Hombroux, wettige echtgenoot

Andilla Charliers, echtgenote

Johanna Maria, ± 5 j. } hun kinderen (Ø Att. 1702, circa
Johannes, ± 1 j. } festa Sti Remigii)

Johannes Van Landen, weduwnaar, wettige echtgenoot

Anna Maria, weduwe

) Att.

16 feb 1702.

zonder kinderen en zonder hoop er te hebben
wel een knecht (famulus), Wiggrega)

Johannes Louwet, wettige echtgenoot, meer dan 60 j.

Christina Roosen, echtgenote, 50 j.

Franciscus, ± 18 j., student ("studiosus poeta aut rethor")

Anna Francisca, gehuwd met H. Goffin.

Joannes, 7 j.

Franciscus Symon, Waal) knechten
 Paulus Godfrees, van Gingelom)
 Hubertus Menten, herder
 Catharina Tilmans, van Gingelom, meid.

Balduinus Gomans, tweede echtgenoot, van Neerwinden, x Att.,
 Maria Heusdens, "uxor fertilis", weduwe 26 jan 1696
 Henricus, 6 j.
 Barbara, 3 j. (Ø Att., 11 aug. 1700)
 J. Maria, 8 m.

Henricus Voye, wettige echtgenoot
 Andilia Vecoven (of is het niet eerder Magdalena)
 Maria, 3 j.
 Matthias, 1 j.

Petrus Wagemans

Anna Otten

Maria, 0 en Ø volgens attest in "Chenderlo", peter was
 Adrianus Edelmans
 Petrus, 6 j, hier geboren
 Thomas, 4 j.
 Catharina, 2 j.

Catharina Vanderlinden, weduwe, 55 j.
 Catharina, dochter, 20 j.

Matthias Muls, in zijn tweede huwelijk.

Margareta, zijn echtgenote

geen kinderen uit dit huwelijk

Theodorus, zoon van Matthias, 18 j. (uit eerste huwelijk)

Anna Loyaers, natuurlijk kind van genoemde Margareta en
 Joannes Loyaers, 20 of 21 j.

Catharina Brems, dochtertje van genoemde Margareta en
 Hubertus Brems, - j. oud.

B/ in de Hoelstrata.

Joannes Vecoven

Joanna Batta

Maria, 8 j.

Lambertus, 6 j.

Joannes, 4 j.

Laurentius, 1 j.

Henricus Lindekens, weduwnaar, 60 j.

Beatrix, zijn dochter, echtgenote Jasper De Thier, "sterilis".

Jasper De Thier, haar wettige echtgenoot.

Joanna Morren, weduwe

Nicolaus, 29 j.

Girardus, niet in de gemeente verblijvend, 26 j.

Maria, eveneens niet aanwezig, 27 j.

Egidius, 18 j.

Eustachius Muls

Maria Vandenbosch

Theodorus, 15 j.

Matthias, 4 j.

Andilia Motten, weduwe

Andilia, gehuwd (= nupta)

Petrus, jongeling.

Samuel Baten

Elisabeth Ouwerx

Maria, gehuwd (= nupta)

Elisabeth, 14 j.

Samuel, 5 j.

Laurentius, 2 j.

Franciscus Waerseggers, neef (nepos), knecht.

Catharina Goffin, Walin (= Walonica), meid.

Carolus Gomans, derde echtgenoot

Margareta Galle, zonder kinderen (+ Att. 18 apr. 1706 in het
kinderbed.)

een dochter van Carolus uit zijn huwelijk met Elisabeth
Ponsaers, is nu begijn te St. Truiden, 24 j.

Barbara, 22 j., ongehuwd (= "nubilis")

Anna Margareta, 18 j.

Joannes Missoels

Jacobus Vandevelde, uit Feuk) knechten

Egidius Morren, jongeling, veehoeder

Theodorus Wauters

Maria Otten, uit Attenhoven, meid.

Judocus Stas, weduwnaar (+ Att. 21 nov. 1704)

Maria, gedoopt in 1671 (x Att., 23 apr. 1704 met Hubertus
Vrancken van Aalst)

Wilhelmus, niet in het dorp verblijvend, gedoopt te Landen
in 1674

Gertrudis, gedoopt in 1680

Judocus, 1686 (+ Att., 8 dec. 1704)

Joannes de Mera, bejaarde.

Joannes Cijnsen, weduwnaar van Anna Hoebanx, x Att., 1 juni
1694, + 1718.

Catharina Pitseys, tweede echtgenote uit Rumsdorp.

Joanna, uit eerste huwelijk met A. Hoebanx, geboren te
Landen, 27 j., ongehuwd.

Margareta, hier geboren, 7 j.

Maria, 4 j.

) uit zijn tweede huwelijk.

Joannes, 3 m.

Bartholomeus Lindekens

Anna Vanderlinden

Maria, 8 j.

A. Catharina, 5 j.

Christianus Roosen

Gertrudis Lenneu (Lonneu)

Joannes, geboren in 1687

Maria, in 1689 of 1690

Gertrudis, in 1695

Christianus, in 1698

Agatha, in 1700

Catharina, in 1703

C/ platea casei (in de kaasstraat)Leon(ardus) Van Ottroye

Gertrudis Maighs ste !

Maria, ongehuwd

Leonardus, niet aanwezig

Joanna, niet aanwezig, 20 j.

Eustachius, gedoopt 16 apr. 1688

Secretaris Buysmans

Domicella (meijuffer) Malerb, uit Luik

Josephus (), geboren in Landen

Petrus, gedoopt in Attenhoven, met als peter E.H. Schepers
pastoor van Montenaken, waarschijnlijk in 1682 vol-
gens zeggen van de vader.Girrardus, gedoopt in Attenhoven met als peter D. Freypon,
mogelijk in 1686

Joannes Franciscus, gedoopt in Wezeren in 1690

Leonardus, geboren in Sint Truiden in 1695

Jacobus Theodatus, gedoopt in Attenhoven, 6 j.

Joannes Gomans

Susanna Gilis

Dionysius, geboren in Overwinden, student (=studiosus)

Jacobus, geboren in Overwinden, 14 j. (+ in 1777)

Joannes, eveneens in Overwinden, 10 j.

Elisabeth, geboren in Overwinden, 17 j.

Barbara, gedoopt in Attenhoven.

Joannes Bernardus, eveneens in Attenhoven.

Hubertus, ook in Attenhoven.

Joannes Degros, 30 j.Joanna Stits, 30 j., onvruchtbaar (in de zin van nog geen
kinderen gebaard.)Hermannus Engbroux

Genoveve Lauriers

Maria, geboren in Attenhoven, 4 j.

Anna, 1 j. (gedoopt Attenhoven, 12 oct. 1702)

Laurentius Florckin, vreemdeling (van Couvin, hier per toeval
gebleven en varkenshoeder)

Paschalia Bourlet, 37 j., uit de Ardennen

Lambertus, 5 j.

Michael, 3 j.

Joanna Maria, 1 j. (O 10 mei 1703)

Lambertus Brems

Maria Degros

Gertruis, 7 j.

Barbara, 3 j.

Philippus, 1 j. (O 5 oct. 1702)

Christianus Peters (+ Att., mei 1705, primus maritus Mariae
Decat, nadien gehuwd met Agnes Fouriers)

Maria Decat (+ Att., 8 oct. 1704)

Catharina, 2 j.

Americus Goyens, 36 j., weduwnaar van Maria Peeters, die o-
verleed in juli 1695

Maria Iuveyns, 30 j., nog geen kinderen verwekt.

(ze huwden te Halmaal, 15 jan. 1696)

Arnoldus Van Leewe

Maria Vandersmissen

Maria (O Att., 18 dec. 1700)

Gertrudis.

Henricus Stits, weduwnaar

Joanna, gehuwd

Magdalena, ongehuwd

Maria, ongehuwd, geboren te Attenhoven, 20 j.

Gerardus Hoebanx, molenaar

Catharina Sanen

Maria, 4 j.

Girardus, 1 j.

N. Mappar, oom langs moederszijde, bejaard.

Henricus Heusdens

Arnoldus Van Leewe

Elisabeth Degros, uit Attenhoven, meid

Maria N., uit Velm.

Gertrudis Ladianus, echtgenote van Joannes Ladianus (ze wordt
hier waarschijnlijk met de naam van haar man aangeduid)

Joanna, Ø in Neerlanden, 20 j.)

Catharina, ook aldaar, 15 j.)kinderen van haar met

Margareta, ook Ø aldaar, 10 j.)Joannes Ladianus.

Catharina, geboren in Attenhoven, 8 j)

Lambertus, natuurlijk kind van haar en Lambertus Walo

De pastoor voegt er bij dat hij niets afweet van haar eer-
ste echtgenoot "et ad virum addicta voluit inire matrimo-
nium cum Lamberto Walone modo maritato cum filia in Laer

et ex eo peperit filium".

De toediening van het doopsel aan Lambertus gebeurde door de kapelaan Meldert van Attenhoven : de doopakte zegt dat het een onwettig kind is van Lambertus de Waal (Walonis) - vermoedelijk Lambertus Richardt - en van Gertrudis ROBBERS echtgenote van Joannes Ladianus. De tekst is moeilijk leesbaar, maar er kan uitgemaakt worden dat Ladianus reeds meerdere jaren afwezig was ten gevolge van de oorlogsomstandigheden.

Tilmannus Stiers
Elisabeth Menten, uit Velm
 Hubertus, 2 j.

Leegstaand huis van de erfgenamen Muls of Adam Bruyninx

Leegstaand huis bij de molen van Agnes, gehuwd te Overwinden
 (geen familienaam vermeld)

Leonardus Hobanx
 Maria Tuwis, weduwe Jacobus Kempeneers (x Att., feb. 1694)
 Joannes, ongehuwd, 22 j.)
 Anna, ongehuwd, 20 j.) kinderen van Jacobus Kempeneers.
 Petrus, 13 j.)
 Catharina, 8 j., kind van Leonardus en Maria Tuwis.

Henricus Heusdens, weduwnaar van Joanna Ziepers
 Maria Pitseys, uit Velm, zwanger.

Jaspar Vrancken)
 Maria Leunen, uit Velm) x Att., 1 juni 1694.
 Christianus, 10 j.
 nog drie andere kinderen, maar geen namen vermeld.
 Joanna Fies, ongehuwd, meid.

D/ In medio pagi (= in 't midden van het dorp).

het huis Happaer, weliswaar leegstaand.

Joannes Stiers, de oudere, weduwnaar.
 Gertrudis, ongehuwd, half blind, niet zeer bij haar zinnen
 arm.

Joannes Stiers
 Maria Vrien of Vreen, nog geen kinderen gebaad (+ Att.,
 28 mrt. 1706)

Arnoldus Tuts, uit Velm
 Gertrudis Degros
 3 kinderen, echter voornamen niet vernoemd.

Magdalena Huppe, weduwe Laho

ze overleed te Att. op 31 maart 1705, twee kinderen nalatend, nl.

Martinus Franciscus

Joanna Maria, gehuwd met Carolus Man.

Aldaar inwonden Ludovicus Man, Waal, 60 j.

Maria N., genoemd Dangoyts

Ludovicus, ongehuwd

Carolus, gehuwd met Joanna Maria Laho (en wiens zoontje

Ludovicus overleed op 20 feb. 1703.)

Joannes Van Elst, jonggezel (iuvenis liber), ongehuwd, alleenwonend, hij was faber ro(...), ws. wagenmaker (faber rotarius.)

Lambertus Roosen) x Att., jan. 1694 Lambertus Roesen, weduwe
Anna Ponsaers) naar van M. Hommelen met Anna, weduwe
van Theodorus Ulens.

Joannes, 9 j.

Margareta, 7 j.

Anna, 5 j.

Franciscus, 3 j.

Gertrudis, 1 j.

Petrus Fresen (Freson), van Cortijs, knecht.

E/ in via Leeuwensi (op de Leeuwerstrate, weg naar Zoutleeuw).

Andilia N., ex Magno Vossen (Grote Vossen), weduwe Bartholomeus Peters.

N. Peters, gehuwd met Joanna Ulens van Wezeren, met kind
Andilia Lambertus, 17 j.

Franciscus Ytenbrouc

Elisabeth Schepers

Joanna Maria, 7 j.

Jacobus, 5 j.

Franciscus, 1 j.

Petrus Lindekens, van Gingelom)
Gertrudis Vanherbergen) x Att., 18 feb. 1703

A. Margareta, 1 m.

Hubertus Goffin, van Waleffes-St.Pierre)
Anna Maria Louwet) x Att. 23 juli 1695

Nicolaus, 6 j.

Franciscus, 4 j.

Christina, 1 j.

I. Noyé, ex Montegnée, knecht

Joannes Dellis, van Waleffes-St.Georges, knecht

Deodatus N., van Lamin, veehoeder

Genoveva Des Flinghe, van Hollogne-aux-Pierres, meid, ongehuwd.

Elisabeth Bronckars, meid

Henricus N., kleine varkenshoeder, uit de Kempen.

F. versus templum (naar de kerk toe)

Henricus Fies, weduwnaar)
Anna Van Elst, zijn 2e echtgenote, weduwe) x Att. 10.01.1696
 Maria, ongehuwd)
 Joanna, ongehuwd) uit het eerste bed.
 Elisabeth, 16 j.)
 Anna Maria)
 et alia (en anderen, nl. Helena, geboren in 1702) 2e bed.

Girardus Gerson, Waal
Catharina Heusdens () armen
 2 kinderen, maar geen namen vermeld.

Nicolaus Van Grengel, Hollander
Catharina N., van St.Truiden
 Arnoldus, geboren te St.Truiden, 4 j.

Samuel Ulens)
Maria Van Lobbeeck, uit Jeuk) x Att., 6 feb. 1698 voor een
 Petrus) pater van St.Truiden.
 2 andere kinderen, waarvan de namen niet zijn vernoemd
 Lambertus Peters, knecht.

Bartholomeus Muls)
Anna Everaers, weduwe van Joannes Smets,) x Att., 3 aug 1698
 alias Van Elst, zwanger)
 2 kinderen uit haar eerste huwelijk
 1 kind uit het tweede.

Judocus Van Leysen, koster (+ Att., 11 feb. 1717))
Joanna Velaerts, van Jeuk) x Att. 17-1-
) 1696
 Maria
 Anna
 Franciscus.

Kapelaan (Van) Meldert
Magdalena Stas, ongehuwd, meid.

Joannes Lepaix, Waal, uit Montegnée) x Att., 25 feb. 1699 in
Maria Baten) tegenwoordigheid van Pa-
 Joannes) ter Judocus, capucijn
 uit St.Truiden.

Petrus Robijns, burgemeester)
Gertrudis Ponsars) x Att., 12 jan. 1697
 Agatha, 8 j !
 Henricus
 Joannes Lambertus, gedoopt te Att., 13 dec. 1702

Melchior Ouwerx

Catharina Robijns, uit Buvingen, wonende te Attenhoven sinds 1691.

Melchior, 9 j.
 Anna Joseph, 7 j.
 Catharina, 7 j.
 Barbara, 4 j.
 Maria, 2 j.

E.H. Pastoor van Attenhoven, Laurentius Robijns

Maria Lauriers, meid

Girardus Iaex

Anna Maria Symons

de moeder van Anna, 66 j !,
 Gertrudis
 Joannes (Ø feb. 1702)

Petrus Van Dalem, weduwnaar van Anna Van Landen) x Att., 15
Maria Hobanx, zijn 2e echtgenote) mei 1695.
 Petrus) uit het tweede huwelijk.
 Maria)

Michael Menten, tweede man, uit Velm

Margareta Stiers, weduwe Caubergh, zwanger. Margareta overleed op 30 oct. 1704

Michael Menten hertrouwt op 11 jan. 1705 met Bernardine De Thyer uit Neerlanden.
 Walterus, kind van Caubergh

Egidius Decat, weduwnaar

Joannes Missoels, uit Walshoutem.) x Att., nov. 1702
 Catharina Decat)
 ze hebben één kind.

Girardus Decat

Anna Tossens, ex Neerwinden) x Att.; nov. 1695
 Egidius, 8 j.
 Gertrudis, 3 j.
 Catharina, 1 j. (gedoopt Att., 12 jan. 1702)

Eustachius Libens

Margareta Stockars

Maria, 19 j.
 Anna, 17 j.
 Margareta, 13 j.
 Gertrudis, 8 j.
 Eustachius, 5 j.
 Wilhelmus, 1 j. (gedoopt te Att., 22 juni 1701)

Gerardus Cluckers, pauper (= arme)

Anna N., uit Gent (ex Gandavi)
 Polycarpus, geboren in Gent, 4 j.

Theodorus Cluckers

Barbara Walcours, uit Bierbeek (Malques) (+ Att., 1 feb.1704.)
 Girrardus, 6 j.
 A. Elisabeth, 2 j.

Richardus Lebon

Maria Hobanx, nog zonder kinderen (sterilis), cognata parvula!

Gertrudis Hobanx, weduwe Carolus Wauthers

Carolus Wauters, ongehuwd, 23 j.
 Maria, ongehuwd
 Joanna, 16 j.
 Theodorus, 13 j.

Deze lijst geeft ons een totaal van 69 huizen, waarvan drie nog leegstaand, en van 327 ingezetenen, toevallig afwezigen, zoals studenten meegerekend.

Verliezen we niet uit het oog dat tien jaar voordien een fameuze aderlating had plaats gegrepen - de slag van Neerwinden en de naweeën ervan -, waarbij meer dan 200 ingezetenen het leven lieten.

Voegen we er nog aan toe dat in deze "status animarum" zowel gegevens, door de pastoor achteraf bijgeschreven, als nota's, die wij zelf uit de P.R. haalden, werden toegevoegd.

Willy MASSIN

Verklaring van de gebruikte tekens :

- O geboren
- Ø gedoopt
- + overleden
- x gehuwd
- P.R. Parochieregisters
- ws. waarschijnlijk.

WIST U DAT...

- er tot in 1950 op Sint Antonius (januari) een varkenskop verkocht werd aan de ingang van de kerk?
- er op het feest van Sint Lucia (13 december) vroeger rode gewijde draadjes uitgedeeld werden tegen keelpijn?

ATTENHOVEN

Attenhoven en het Prinsbisdom Luik

Attenhoven behoorde tot aan de Franse Revolutie bij het Prinsbisdom Luik, gesticht in 980 door Notger.

De Sint Pieterskerk hing af, samen met deze der "Quinte-Cappelen", dit waren Waasmont, Racour, Rumsdorp en Sint Gertruiden Landen, van het Sint Lambertus-kapittel van Luik. Als het waar is dat de naam Attenhoven voortkomt van Hof van ATTO (in 't Frans OTTONCOURT of ATTINCOURT), en dat Atto een Frankisch grondbezitter was, wellicht afhankelijk van het Landense "manoir", dan is de stichting van de "vrijheid Attenhoven" zeker samenvallend met die van Luik. Twee getuigen uit de Romeinse tijd wijzen naar een ver verleden, de romeinse villa "de Heide" en de "Castel", waarvan de huidige glooiende weiden en velden te paard op de Molenbeek al even geheimzinnig zijn als de naam zelf.

Hier is zeker nog een boel opsporingswerk te doen. En de "vrijheid Attenhoven" is blijven voortleven in de persoon van "Jonker Jan", wellicht een trouw vazal op de uiteinden van het Luikse grondgebied.

Attenhoven is altijd een grensgeval geweest, zoals dit heet "op de palen van Brabant en Luik" en heeft zijn opdracht van "trouwe schildwacht" doorheen de eeuwen duur betaald.

Onze kroniekschrijver (L.T.) uit de brochure "Landen en omstreken", uitgegeven in 1946 besluit : "... Attenhoven houdt van leute en plezier. Het kan de echte Attenhovenaar weinig schelen dat men in de omtrek, zijn dorp een slechte naam geeft. Voor hem blijft Attenhoven het schoonste, het beste en het plezantste dorp van al, het dorp "met de slechte naam en met een goede ziel".

Attenhoven heeft een vaste traditie van feestvieren.

In 1978 werd "het Jaar van het Dorp" gevierd en overtrof verreweg gans het omliggende, tot spijt van wie het benijdt! In 1979 zijn de verwachtingen voor "het Jaar van het Kind" al even hoog. En waarom in 1980 niet het duizendjarig bestaan van Attenhoven vieren ?

Aanleiding tot deze bedenking was een artikel in "Le Soir" van 30 april onder de titel "Startschot voor de viering van 1000 jaren Prinsbisdom Luik", waaruit hier enkele bijzonderheden volgen.

Het paleis van de Prinsbisschop, op het Sint Lambertusplein, zal het middelpunt vormen van het millennium. Het is daar dat Notger op 6 januari 980 het Prinsbisdom uitriep, wat tot aan de Franse Revolutie (1793) het "Land van Luik" vormde. Deze investituur beveiligde de vaste wil en het dynamisme om samen te werken tussen Vlamingen en Walen.

Het Prinsbisdom telde 25 "goede steden", waarvan er nu 13 in Limburg liggen, namelijk Hasselt, Sint-Truiden, Bilzen, Tongeren, Maaseik, Beringen, Borgloon, Herk-de-Stad, Bree, Peer, Maastricht, Hamont en Bilzen. Luik was de hoofdstad en de andere franstalige steden waren : Dinant, Verviers, Couvin, Waremme, Ciney, Hœi, Thuin, Châtelet, Fosses-la-Ville, Visé en Bouillon.

De gouverneur van Luik, Mr. MOTTARD, zei in zijn perskonferentie dat het zijn bedoeling is de manifestaties uit te breiden tot in de verste delen van het voormalige Prinsbisdom.

Hoogtepunten zullen zijn, de blijde intrede van de Prinsbisschop te Luik op 18 mei 1980 en een groot historisch spel in het Paleis op de "Place Saint-Lambert" van 26 augustus tot 26 september 80. Verder een hele boel tentoonstellingen en manifestaties in Luik en diverse "goede steden".

Attenhoven kennende durf ik wedóen dat ook zij in 1980 een stukje van de feesttaart zullen willen snoepen, of er misschien zelf een zullen bakken.

Pascal DELAMEILLIEURE.

ATTENHOVEN

"Het Goede Uur,"

De zeer woelige geschiedenis van Attenhoven heeft toch nog kans gezien ons een mooi getuigenis van vroegere pracht over te leveren. Wij bedoelen hiermede het lemen huis in de Kerkstraat, heden gekend als gasthoeve "Het Goede Uur".

De ouderdom van dit kompleks kan moeilijk achterhaald worden omdat het in verschillende bouwfases tot stand is gekomen. Overduidelijk is echter dat wij hier met een woonhuis te doen hebben dat oorspronkelijk als alleenstaande woning dienst heeft gedaan. Alle bijgebouwen, die het nu een typische vierkante vorm geven, zijn uit een latere periode, duidelijk van mindere kwaliteit en worden daarom dan ook niet besproken.

Als lemen woning valt het huis onmiddellijk op omdat het twee verdiepingen telt - een zeldzaamheid bij volledig lemen woningen. - Het geraamte is volledig opgetrokken uit zware eiken balken; ongetwijfeld door een kapitaalkrachtig persoon, want ook in die tijd (16e eeuw - 17e eeuw ???) was eik enorm kostbaar.

Merkwaardig is ook het feit dat er drie open haarden zijn, waarvan zelfs één op de bovenverdieping. (Denken wij maar aan de "schouwbelasting", zoals wij deze kunnen vinden in het historisch gedeelte van dit nummer) Deze drie haarden monden uit in één indrukwekkende schouw, opgetrokken in Spaanse baksteen. De voornaamste haard is in laat-gotische stijl opgetrokken en wordt omkaderd door twee konsoltjes, bekroond met een gebeeldhouwd mensenhoofd. Eigenaardig is ook dat de muur aan de straatkant volledig blind was; d.w.z. zonder ook maar één venster.

Deze sumiere gegevens werden verkregen door een eerste poging tot restauratie van dit kunstwerk, uitgevoerd door de Nederlandse familie Van Kessel, die er een centrum van ambachtelijk werk wensden te vestigen.

M. J.

Kringnieuws

AKEN - KEULEN 5 - 6 MEI 79

Met 51 leden reden we de zaterdagmorgen naar Aken, maar bezochten eerst het stadje Limbourg bij Verviers, gebouwd op een rots. De naam werd in 1815 door Koning Willem I gegeven aan de huidige provincies Limburg. In Henri-Chapelle stopten we even bij het Amerikaans militair kerkhof met 17.000 doden uit WO II. In Aken bezochten we de Domkerk met het oktogoen en de troon van Karel de Grote.

In Keulen was het juist shoppingszaterdag, iets voor onze dames. De fijne souper in het Belgisch Huis sloot op grandiose wijze deze eerste dag af.

De zondag brachten we een geleid bezoek aan het Germaans-Romeins museum, de Ursulakerk met de sarcofaag van Viventia, natuurlijk kind van onze Pepijn van Landen, en natuurlijk de machtige Dom.

Door het Eifelgebergte met een uurtje verblijf in Monchau, bereikten we Landen in de late uurtjes. Een geslaagde reis.

GOUWDAG BRABANT

Ons bestuurslid, Freddy HAUTERA, vertegenwoordigde onze Kring op de jaarlijkse gouwdag, ditmaal te Sint Martens Bodegem, op zondag 6 mei 1979.

INHOUD

1. Ten Geleide door de redactie	p. 2.
2. Paul JACOBS en Jef STIERS, Het Attenhoven van Toen.	p. 3 - 19.
3. Jan HOMBROUX, Wist U dat...?	p. 19.
4. Jos LAPORTE, De volkstelling van Attenhoven in 1800..	p. 20 - 26.
5. Willy MASSIN, Liber Status Animarum, bevolkingslijst van Attenhoven van 1704.	p. 27 - 36.
6. Jan HOMBROUX, Wist U dat...?	p. 36.
7. Pascal DELAMEILLIEURE, Attenhoven en het prinsbisdom Luik.	p. 37 - 38.
8. M.J., "Het Goede Uur"	p. 39.
9. Kringnieuws.	p. 40.
10. Verslag reis naar Aken en Keulen.	p. 40.
11. Gouwdag Brabant 1979.	p. 40.
12. Inhoud.	p. 41.

S. Peeters

